

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Opgave 4 Politieke besluitvorming: de waarde van opiniepeilingen

16 maximumscore 3

Het antwoord dient de volgende elementen te bevatten:

- Het Nederlandse kiesstelsel is een kiesstelsel met evenredige vertegenwoordiging. / Het aantal zetels dat een partij behaalt in de Tweede Kamer is evenredig met het op deze partij uitgebrachte aantal (geldige) stemmen. / Het is een kiesstelsel zonder kiesdrempel 1
- Dit heeft tot gevolg dat er veel politieke partijen vertegenwoordigd zijn in de Tweede Kamer en dat tot nu toe geen enkele partij in de praktijk de meerderheid heeft. Partijen moeten dan ook een regeringscoalitie vormen om de steun van de meerderheid in de Kamer te verwerven 1
- Dat Tweede Kamerfracties een coalitie moeten maken voor een meerderheid in de Kamer, maakt strategisch stemmen van belang. Kiezers die strategisch stemmen, stemmen dan niet op de partij van hun eerste voorkeur, maar steunen de (ideologisch verwante) partij die ze graag in de regering willen hebben of steunen die partij die de grootste moet worden en bij regeringsdeelname de minister-president kan leveren 1

17 maximumscore 2

Voorbeeld van strategisch stemmen op grond van tabel 1.

De politieke standpunten van een kiezer komen inhoudelijk het meest overeen met de SP. Hij/zij ziet dat deze partij in de peilingen daalt en verwacht dat de SP weinig kans heeft om deel te nemen aan een regeringscoalitie. Hij/zij wil toch graag een zo'n links mogelijk kabinet. De PvdA stijgt in de peilingen en heeft zelfs kans om de grootste partij te worden (en daardoor de minister-president te kunnen leveren). In de laatste peiling (week 4) hebben PvdA en CDA samen 85 zetels, ruim voldoende om een regeringscoalitie te vormen. Linkse partijen hebben geen meerderheid in de laatste peilingen (samen 62). De persoon stemt daarom op de PvdA om de kans op regeringsdeelname van die partij te vergroten.

Opmerking

Andere voorbeelden van strategisch stemmen zijn ook mogelijk en goed te rekenen, bijvoorbeeld de keus tussen CDA en VVD of de keus tussen GroenLinks en PvdA. Voorbeelden:

Als een CDA-PvdA coalitie waarschijnlijk is, kan dat een motief voor potentiële VVD-kiezers zijn om CDA te stemmen, zodat het CDA in ieder geval de minister-president levert en de invloed van de PvdA enigszins beperkt wordt; omgekeerd zullen in een dergelijke situatie een aantal SP- en GroenLinks-sympathisanten besluiten PvdA te stemmen.

Vraag	Antwoord	Scores
18	<p>maximumscore 2</p> <ul style="list-style-type: none"> • Met monisme <p>Voorbeeld van een juiste uitleg is:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Het beleid voor de komende jaren wordt vastgelegd in een regeerakkoord dat door de regeringspartijen wordt gesloten. Deze partijen hebben samen de meerderheid in het parlement en zij zullen door fractiediscipline en overleg tussen fractieleiders van coalitiepartijen ervoor zorgen dat alle door het kabinet bedachte plannen worden aangenomen. Voorstellen van de oppositiepartijen maken weinig kans om aangenomen te worden. Deze praktijk komt overeen met monisme 	<p>0</p> <p>2</p>
19	<p>maximumscore 3</p> <ul style="list-style-type: none"> • confessionele stroming <p><i>Opmerking</i> <i>Het antwoord 'christendemocratische stroming' moet fout gerekend worden.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • De uitleg dient één van de volgende elementen over de SGP te bevatten: <ul style="list-style-type: none"> – De SGP neemt de Bijbel als leidraad voor politiek handelen. – Voor de SGP is de Bijbel de basis van waaruit politieke standpunten worden bepaald en discussies gevoerd. (website SGP.nl) – De SGP richt zich op een (streng) christelijke achterban. – De SGP heeft principieel christelijke kiezers. De SGP heeft daardoor een hechte en trouwe achterban. • Het CDA gaat uit van democratische waarden en gebruikt het Evangelie als grondslag en inspiratiebron bij het zoeken naar oplossingen voor hedendaagse problemen. De partij ziet zichzelf als een volkspartij, met steun onder alle bevolkingsgroepen. (“Wij zijn er niet voor de belangen van één bepaalde bevolkingsgroep, sociale klasse of godsdienst.”, website CDA.nl) Door een grondslag die door een breed publiek gedragen wordt, wisselt de steun van de kiezers voor het CDA afhankelijk van de publieke opinie en/of waardering van het kabinetsbeleid 	<p>1</p> <p>1</p> <p>1</p>

Vraag	Antwoord	Scores
20	<p>maximumscore 2</p> <ul style="list-style-type: none"> • Linkerkant van de links–rechtsschaal: <ul style="list-style-type: none"> – SP – GroenLinks – PvdA <p><i>Opmerking</i> <i>Ook te verdedigen is: ChristenUnie.</i></p> <p>Voorbeeld van een juist antwoord van de sociaaleconomische betekenis van begrip ‘links’ is:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Economische vrijheid moet aan banden worden gelegd door de overheid om sociale ongelijkheid te beperken/verminderen. De genoemde politieke partijen voldoen aan deze sociaaleconomische betekenis 	1
21	<p>maximumscore 3</p> <p>Drie van de volgende:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Rekruterings-/selectiefunctie: het werven en selecteren van kandidaten voor de Tweede Kamer / bepalen wie de lijsttrekker wordt. – Aggregatiefunctie/integratiefunctie: formuleren van een verkiezingsprogramma door het tegen elkaar afwegen en bij elkaar brengen van wensen, eisen en belangen / door integratie van wensen met de eigen (ideologische) uitgangspunten. – Articulatiefunctie: het naar voren brengen van eisen en wensen van leden/kiezers. – Participatiefunctie: burgers interesseren om deel te nemen aan de verkiezingen / kiezers oproepen om lid te worden / kiezers oproepen om mee te doen aan verkiezingscampagne van een partij. – Socialisatiefunctie: tijdens de verkiezingscampagne kunnen leden en kandidaten meedoen aan scholingsactiviteiten die de partij organiseert. – Communicatiefunctie: communicatie tussen kandidaten en kiezers. <p>per juiste functie en toelichting</p>	1

Vraag	Antwoord	Scores
22 maximumscore 2	<ul style="list-style-type: none">Framing houdt in dat gebeurtenissen en feiten op een bepaalde manier worden gepresenteerd en geïnterpreteerd door journalistenWinnaars-verliezers frame / conflictframe. In de berichtgeving over de verkiezingscampagne wordt het nieuws geplaatst en geïnterpreteerd in het kader van de vraag wie er heeft gewonnen en verloren in de peilingen en niet in het kader van de inhoud van het debat	1 1
23 maximumscore 2	<p>Het onderzoek is gebaseerd op een betrekkelijk kleine steekproef. Wellicht te klein om daar conclusies aan te verbinden. Bijvoorbeeld Frits Wester kan zijn uitspraak in de regels 111-114 niet op basis van deze steekproef doen. De vraag is of een steekproef van 150 kijkers wel representatief is: dat wil zeggen dat deze populatie een goede afspiegeling is van de totale populatie van kiezers waarover je uitspraken wilt doen.</p>	